

Székeley Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi újság

Nyomatási árak:

Székely évre 180 L., félre 90 L., negyedévre 45 L.

Egyes szám ára 4 L.

Felolós szerkesztő

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.

Telefonszám: 34.

Megjelenik minden vasárnap.

Alig van

Romániának jelentősebb államférfia, vagy tudósa, aki a kisebbségi kérdéstről vagy a parlamentben, vagy pedig a sajtóban ne nyilatkozott volna. A karácsonyi ünnepek és az újév alkalmával elhangzott jelentősebb nyilatkozatokhoz járul most egy tudósunk, Pangrati Emílinek, a bukaresti egyetem rektorának egy újabb nyilatkozata, amelyet a napokban tett egy magyar újságiró előtt.

A nyilatkozat gondolatmenetét nem árt, ha olvasóink is megismerik, hogy lássák: miképpen gondolkodik róunk a bukaresti egyetem rektor professzora. Véleménye szerint, a magyar békés és őszintén demokratikus nép. A magyar kultúra a kulturák legértékesebbjei közül való, melyet protezzálai eminens érdeke az államnak. A kisebbségnek meg kell tanulnia az állam nyelvét, de saját anyanyelvén való tanulásának zavartalan menetét biztosítani kell. A magyar is szereti hazáját és a román is. E két nép magánosan él egymás mellett a népek tengerében, s éppen ideje, hogy e magánosságunkban egymásra találjunk.

A rektor-professzor urnak ránk és kultúránkra vonatkozó elismerő szavait örömmel jegyezzük fel, mert nekünk szomorú helyzetünkben, mint a betegnek, jól esik az elismerő szó is, amit a földben bőven hallottunk eddig is. Meg lehet győződve a rektor ur, hogy mi is hasonló érzelmekkel viseltünk a román nép és kultúra iránt. Azonban a szép, szines szavakat tetekre kellene váltani, mert tettek nélkül a szavak csak elröppenő frázisokká válnak. Minden szóval szebben beszélő tett volna a rektor ur által is igen értékesnek elismert kultúránknak a párisi egyezményben előirt anyagi támogatása. Népünk megozza a maga anyagi áldozatát az állami iskolák építésére, támogatására, de ugyanakkor már csak a viszonyosság elvénél fogva is nem volna szabad az államnak is elzárkóznia a hitvallásos iskolák támogatásától.

Január 31-ig forgalomban maradnak a régi ötszázleusok. Az Eljárásból olvastuk: A Banca Naționa a igazgatósága tudvalevőleg elhatározta a régi (kisebb formájú, barnás színű) ötszáz leus bankjegyek beváltását és hirdetményt tett közre, hogy ezek csak 1926 december 31-ikéig fogadhatók el törvényes fizetési eszközül és válthatók be a jegybank intézetébe, azontul pedig elvesztik értéküket. A Banca Naționa a kolozsvári fiókjától most azt az értesítést kapjuk, hogy meghosszabbították a régebbi kibocsátású ötszázleusok beváltási határidejét 1927 január 31-ig. Ezideig tehát ezek továbbra is forgalomban vannak és a jegybankfióknál bármikor beválthatók.

Dalegyleti közgyűlés. A Székely Dalegylet rendes közgyűlését f. hó 23-án, vasárnap délelőtt fél 11 óra kor tartja a román. kath. fiúnevelő intézetben levő próbatermében, amelyre alapító és pártoló tagjait ezuton hívja meg.

Hibaigazítás. A két héttel ezelőtt a postai díjak felemeléséről közölt hírlukbe, téves információ következtében, kisebb tévedés került, mert a levelekre, levelezőlapokra ezután sem kell — mint ott írtuk — 50 banis, hanem csak 25 banis segélybélyeget ragasztani.

Városi ügyek.

Kaptuk az alábbi sorokat:

A másik helyilap legutóbbi számában két nagyobb cikket szentel városunk ügyeinek. Vezető cikkében a város fejlődésének irányításával foglalkozván, leszögezi azt a tényt, hogy az aszfalt járdák rendbehozatala és a vilamos művek kibővítése két oly elmaradhatatlan szükségesség, a melyekkel foglalkozni a városi tanács legelemfőbb kötelessége. Ami pedig azon teljesítmények megvalósítását illeti, amelyek nagy, ma szinte elviselhetetlen terheket jelentenek, azokkal, sajnos, várni kell egy jobb jövőre, pénzünk stabilizálására, az olcsó kamatok elkövetkezésére.

E cikk intenciójával teljesen egyet értünk. Kérjük belőle a vágy, látni városunk fejlődését; de egyben int, hogy igazán nem lehet ma „a török szakad“ elvet követni, ha nem akarjuk azt, hogy az adózó polgárságot igazán lehetetlen helyzetbe sodorjuk. Ugy tudom, hogy a városi tanács tagjainak mindenikében is lángol az az akarát, hogy városunk végre kimozduljon abból a dermedtségéből, amelyben a lehetetlen körülmények miatt csaknem más fél évtized óta vergődik. Amde az észszerűség mérsékeltre int. A való helyzet miatt a vágy csak vágy marad, addig az alkalomig, amíg a magasabbra törő tervek egyike-másika — kedve zőbb szelek jāván — megvalósulhat.

Az udvarhelyi villanyvilágítás ügye is egy fontos probléma, melynek megoldását a városi tanács igen fontos feladatnak kell, hogy tekintse, és tudjuk, tekinti is. Amde akkor, amidőn a második cikk írója ezen probléma megoldásáról elmélkedik, éppen a mai viszonyokra tekintettel — feleli azt, hogy ma 4—5 millió leu kölcsön, ha az számításának megfelelően: 7—8 százalék mellett és 7—8 évi törlesztés mellett folyóitattnék is, oly terhet (körülbelül évi egymillió leu) zuditana az adózók nyakába, amelytől igazán nem tudom, hogy lehet szabadulni a mai viszonyok mellett. Lehet, hogy tévedek, de nekem az a felfogásom, hogy az egész cikket azon a bizonyos tisztviselői kedvezményes villanyon való lovaglás végá sugalmazta, amely kedvezmény ugyan, ha megszűnik is, nem hoz a villanyos üzemre számottevő könnyebbülést, de kitergetése jó arra, hogy a polgárságban azt a gyanút keltsse, hogy itt megint valami „visszaélés“ lehet.

A cikkíró ur által feltüntetett 79 016 Hw. kedvezményes villanyfogyasztásban benne kell lenni, legalább részben az utcai világítás céljára felhasználásnak is; de ha ez nincs benne, akkor benne kell, hogy legyen a világítási üzem alkalmazottjai által elhasznált villany is, mert szinte lehetetlen, hogy az említett villanyt csak a városi alkalmazottak fogyasztották volna el. Mert ha valóban így állana a dolog, csakugyan szükséges lenne, hogy a tanács a legkomolyabban vegye kezébe ezt az ügyet s teremtsen rendet a kedvezményes áramfogyasztás körül, mert helyes áramfogyasztás mellett, a feltüntetett mennyiségnek a fele is tulsok és e fogyasztás azt igazolná, hogy egyesek tényleg pazarul bannak a villanyal és lelkiismeretlenül fogyasztják azt.

E sorok írójánál 4 lámpa van felszerelve s évi fogyasztása 450—550 Hw. körül van, tehát a városi összes alkalmazottak villanyfogyasztása ilyen használat mellett (nem számítva a városi major, vámházak, polgármesteri hi-

vatal és tanonciskola világítását) 15—20 000 Hw. nál többre évente semmi képpen sem lenne tehető. Éppen ezért az ügy teljes tisztázása érdekében szükséges, hogy az üzem vezetősége sürgősen mutassa ki, hogy ki, mily mennyiségű kedvezményes villanyt fogyasztott az elmúlt 1926 évben. A városi tanácsnak mindenestre jogában áll megvonni tisztviselőitől a kedvezményes áramot s az illetőket arra kötelezni, hogy teljes egészében fizessék meg a fogyasztott villany árát, bár ez az eljárás nem vallana szociális érzékre. De nem is lenne igazságos, akkor, amidőn a társas cég másik tagja: a Ganz-cég minden alkalmazottjának teljesen ingyen bocsát korlátlan mennyiségben rendelkezésre áramot, nem beszélve arról a közszájon forgó híreszteléstől, mely szerint némelyek még fűtésre s iparuk gyakorlására is villanyos áramot használnak — a mi körülbelül bizonyosan csak szóbeszéd is.

Nem lenne igazságos tehát, azért, mert ha a társas cég egyik tagja kedvezményeket osztogat, osztó igazság az, hogy a másik fél is e jogát oly mértékben gyakorolhassa. A városi alkalmazottak bele nyugosznak, s bele kell, hogy nyugodjanak a tanács határozatába, de e megoldásnak olyannak kell lenni, hogy az az igazságot legkevésbé sértse. Ami a városi major által fogyasztott áramot illeti, arra igazán azt kell mondanunk, hogy túlságosan sok, s ott, ha végleges rend teremődik, csak negyed ötdrész áramnak szabad elfogynia.

Szép dolog a közügygel foglalkozni, s foglalkozni kötelesség is. Azonban az említett cikk írója, vagy talán az ő informálója elsiklik ama kérdés felett, hogy mennyibe is került pl. a Novák és társas-cég téglatelephéz vezetó villanyos mű bevezetése. Nem szól arról, hogy a cég ezen bevezetéshez mily összeggel járult hozzá, s miért vette igénybe a kedvezményes 60 banis villanyáramot, akkor, amidőn ma szert panaszkodik, hogy az áramfogyasztási kedvezményt élvezó tisztviselők az okai az áram drágaságának.

Pielog a villany, homályosan ég, a szükséges feszültségnek évek óta csak kb. 70 százalékat képes előállítani, de talán a múlt tavaszon nem pislogott és a gépek nem voltak rosszak, amikor egy nagy fogyasztású partelep kellett villannyal ellátni? Akkor éppen jók voltak a gépek, amikor évek óta nem kapott más iparos villanyáramot éppen a rossz gépekre való tekintettel? Nem kedves cikkírő, vagy sugalmazó ur! Az igazság csak akkor igazság, ha az nem féligasság. Ha rendet akarunk teremteni, elő mindkét oldalon azokkal a szabálytalanságokkal, ugy lesz az igazság valóban igazság, másképpen az egész csak népszorúság hajbázat, kákán-csomót keresés és vágy, hogy a kisebb (vagy csak látványos) rendellenesség feltárása a nagyobb fátylat borítson. (—)

Adózók figyelmébe!

Kötelességet vélünk teljesíteni akkor, amidőn olvasóink figyelmét felhívjuk a pénzügyminisztérium hirdeté nyekre, melyek az adózó polgárságot az adóvallomások besadására figyelmeztetik és egyben szok kiállítására adnak kellő utasítást. Anvak tudatában, hogy olvasóink közül nagyon kevesen értik meg az állam nyelvén szerkesztett hirdetményeket, úgy gondoljuk, nem végszünk felesleges munkát, ha tájékoztatást közöljük az alábbiakat:

A föld- és házadó felemelését meg-

állapító törvény a f. évi Hivatalos Lap 3. számában kihirdetést nyert; ez az adózó polgárokra is különleges kötelességeket hárit. Igy a városokban minden háztulajdonos mindeu egyes házáról vagy üres háztelkéről köteles kü őu vallomást adni a 3. sz. nyomtatványon, míg a falvakban csak a bérbe adott házakról kell vallomást adni. A vallomásban fel kell sorolni minden bérlő (lakó) nevét és az általa fizetett bérösszeget, valamint a hasznobéri szerződés illetekezési számát. Ha a tulajdonos maga lakik a házban, kitűntendő az 1923. évben megállapított adóköteles jövedelem, míg az 1919. január 1. után vásárolt házaknál a vételár összege. A földjövdelemről nem kell vallomást adni. Azon esetben, ha a bérbe adott földet a f. évben maga a tulajdonos használja, avagy az általa eddig művelt földet bérletbe adja, ez a körülmény írásban bejelentendő.

A földbérlők minden esetben vallomást adnak jövedelmükről a 4. sz. nyomtatványon.

A ház-, vagy földtulajdonosnak a törvény 68. §-ában előirt minimális kedvezmény elnyerésére az 5. sz. nyomtatványon kell igényét bejelentenie, ha még nem részesült ezen kedvezményben.

A kereskedők, iparvállalatok, kiiparok és szabad foglalkozásuk jövedelmükről a 4. sz. nyomtatványon adnak vallomást, ugyancsak ezen nyomtatványon kérik a családi kedvezmény megadását, ha másfajta jövedelmük nincsen, vagyis ha nincs házuk, vagy földjük.

Mindazon adózók, kiknek évi jövedelme 10 000 leu meghalad, valamint a fizetéses alkalmazottak, ha évi jövedelmük a 19 000 leu eléri, az 5. sz. nyomtatványon adnak vallomást és azon kérik a családi kedvezmények megadását. Ugyancsak az 5. sz. nyomtatvány szolgál a föld és háza bekebelezett jelzálogi kölcsönök, valamint az üzlet, vagy iparvállalatba befektett kölcsönök után fizetett kamatok bejelentésére, melyek az adóköteles jövedelemből levonandók.

Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy a vallomásul szolgáló hivatalos nyomtatványokat a legnagyobb körültekintéssel és pontosággal töltsék ki, mert a hiányosan, vagy tévesen kitöltött vallomási ivot az adókövető bizottságok nem veszik figyelembe, hanem azt be nem adottnak tekintik, mely körülmény az adózó megbírágólását vonja maga után.

Közgyűlés a városházán.

A város tanácsa f. hó 10-ikén, hétfőn délután már megtartotta az újévben első közgyűlését. Tamás Albert h. polgármester előkölt és végig jelen volt a gyűlésen a prefectus képviselőjében Pop Josif dr. subprefectus is. A megelőző gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után, igazolták a váromegyei tanács által kiküldött Jodál Gábor dr. tanácsnagságát, aki az esküt a helyszínen le is tette. Ezt megelőzőleg az ő és neje közti tanácsbeli összeférhetlenség kérdése — miután utóbbi, miut választott női tanácsnag már korábban benne volt a tanácsban — ugy oldódott meg, hogy Jodálné a tanácsnagságról lemondott. Az általadó választmányának Csíveiu főjegyző által megfogalmazott évi jelentését a tanács elismeréssel vette tudomásul, mely elismerésnek Pál István prelátus szavakban is határozott kifejezést adott, méltatva az új közigazgatási törvény alapján lehetővé vált autonomikus munka jelentőségét, s a h. polgármesternek, az állandó tanács tagjainak, a

LEGSZEBB AJÁNDÉK!

Egy szép valódi bőr-ridikül, amelyet dús választékban vásárolhat
leszállított árban **LÖBL R.** üzletében.

Primăria Oraşului cu Consiliu Odorheiu
No. 53. 10 Jan. 1927.

Publicaţiune de licitaţie.

Pentru aprovizionarea comunei urb. Odorheiu cu 7500 kgr. oáz și 13 150 Kgr. paie pe anul 1927 se va ține licitaţiune publică în ziua de 25 Ianuarie s. c. ora 9 a. m. la oficiul Primăriei.

Cei interesați să invite, că până la data susmenționată și înainte de închise acestei Primăriei.

Arlejtési hirdetés.

Odorheiu városi tanács gazdaságában 1927 évre szükség van 7500 kgr. zabra és 13150 kgr. szalmára. Ezek beszerzése céljából 1627 január 25 d. e. 9 órakor a városházánál nyilvános árlejtés fog tartatni zárt írásbeli ajánlatok alapján.

Felhívtnak az érdeklődők, hogy zárt írásbeli ajánlataikat a jelzett napig adják be.

Odorheiu 13. I. 1927.

Primar: **Tamás m. p.** Secretar: **Cațaveiu m. p.**
Pentru conformitate:
Iudescifrabil.

No. 1802 ex — 1926

Publicaţiune de licitaţie.

Subsemnatul portărel prin această publică că în baza deciziei Nr. 3116 și Nr. G. II. — 1926 a judecătorei de ocol din Odorheiu în favorul reclamantului Carca Unită repr. prin avocatul Dr. Jodál G. pentru încasarea creanței de 14000 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe 31 Ianuarie 1927 orele 10 la fața locului în Odorheiu unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară în, cai, cărufe, hamuri în valoare de 26400 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea cere e de încasat face 14000 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 1 Noemv. 1926 iar speșele până acum staverite de 2500 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și acestia și ar fi câștigat dreptul de acoperire licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. LX. 1881 § 192.

Odorheiu, la 31 Dec. 1926.

Dubb, portărel.

No. 2091 ex. — 1926

Publicaţiune de licitaţie.

Subsemnatul portărel prin această publică, că în baza deciziei Nr. 4754 și No. G. II. — 1926 a judecătorei de ocol din Odorheiu în favorul reclamantului firmei Steinfeld și Comp repr. prin avocatul Dr. Jodál G. pentru încasarea creanței de 239 O. ztr. Schilling și accesorii se fixează termen de licitație pe 31 Ianuarie 1927 orele 12 la fața locului în Odorheiu unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară mașine, fiere, oțel sobe, țărături zomanfite ect. ect. în valoare de 162000 Lei în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat face 239 Ostr. Schilling capital, dobânzile cu 12%, socotind din 20 Aprilie 1926 iar speșele până acum staverite de 2600 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și acestia și ar fi câștigat dreptul de acoperire licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. LX. 1881, § 192.

Odorheiu la 31 Dec. 1926.

Dubb portărel.

No. 2073 ex. — 1926

Publicaţiune de licitație.

Subsemnatul por ărel prin această publică că în baza deciziei Nr. 5531 și Nr. G. II. — 1926 a jud-cătoriei de Ocol din Odorheiu în favorul reclamantului „Columbia”, fabrica de og liodzi repr. prin avocatul Dr. Jodál G. pentru încasarea creanței de 17500 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe 31 Ianuarie 1927 orele 16 la fața locului în Odorheiu unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară un dormitor din lemn de cereșe în valoare de 28000 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat face 17500 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 2 August 1926 iar speșele până acum staverite de 1650 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și acestia și ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. LX. 1881 § 192.

Odorheiu la 31 Dec. 1926.

Dubb portărel.

VESZEK FÜLES BAGLYOT (UHU)

Veszék bármily mennyiségben élő: nagy fülesbaglyot (Uhu), köszáli, parlagi és tengeri sast, hollót, barát- és fakókeselyűt, fekete gólyát, kék varjút, medvét (csak fiatal), vidrát, hiuzt.

Hans Knall

Strada Petru Maior 4. Cluj.

Nr. ex. 2074 — 1926

Publicaţiune de licitație.

Subsemnatul portărel prin această publică că în baza deciziei Nr. 5519 și Nr. G. II. — 1926 a judecătorei de ocol din Odorheiu în favorul reclamantului Banca Unită repr. prin avocatul Dr. Jodál G. pentru încasarea creanței de 11600 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe 3 Februarie 1927 orele 15 la fața locului în comuna Felisei unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară cartofe, cărută, cal hamuri atc. în valoare de 7200 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat face 11600 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 10 Oct. 1926 iar speșele până acum staverite de 2300 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și acestia și ar fi câștigat dreptul de acoperire licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. LX. 1881 § 192.

Odorheiu, la 1 Jan. 1927.

Dubb, portărel.

Estélyi és báli ruhákat mélyen leszállított árak mellett 48 órán belül fest és tisztít

SCHMITZ

Odorheiu, Strada Stefan cel Mare (Malom-utca.)

„HANGYA.”

Aud—nagyenyedi borpincészet kitűnő literes palackozott borai kaphatók az udvarhelyi „Hangya” szövetkezetben. Kitűnő márkák, zamatos és o'csó borok.

Éladó ház.

Három szoba, konyha, mosókonyha, melléképületekből álló ház, gyümölcsös kerttel eladó Odorheiu—Székelyudvarhely Str. Andrei Mureșau (Solymosy-utca) 5. Értekezni lehet ugyanott.

Primăria Oraşului cu Consiliu Odorheiu.
No. 4051—926 12 Jan. 1927.

Publicaţiune.

Primăria comunei urb. Odorheiu publică licitație pentru vinderea casei lor dia Str. Reg. Ferdinand No. 90 și 92 No. top. 674, No. cart. fund. 217, No. cadastrului 816.

Ofertele inchi-e se vor inainta până la data de 14 Febr. a. c.

Condițiunile se pot vedea în fiecare zi la Primărie între orele 8—11.

p. Primar: **Tamás** Sefcontabil: **Iudescifrabil.**

Értesitem a mélyen tisztelt öröltető közönséget, hogy

GÖZMALMOMAT

ismét üzembe helyeztem.

Szives pártfogást kér:

Fábián József.

Tekintse meg a

„MELODION” legtökéletesebb és legolcsóbb

beszélőgépet.

Kapható: **Székely János** könyvkereskedésében

Odorheiu, Strada Regina Maria 15. szám.

Transilvania R.-t. üzletében

„FORD” egyedüli lerakat

a vármegye területére (Bul. Regele Ferdinand No. 56.)

Telefon: Iroda 35, lerakat 40. — Sürgöncim: TRANSILVANIA, ODORHEIU.

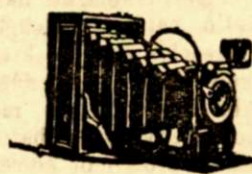
„FORD” személyautók, teherautó-alvázák, autótractorok az alacsony dollárárf lyam biztosítása mellett tavaszra már most is megrendelhetők. Mindenféle „FORD” autókalkatrészek, Michelin és Pirelli gummik a legjutányosabb árakban kaphatók készpénz-fizetés, megfelelő garancia mellett hitelben is, azonnali, esetleg későbbi szállításra.

BELGO—ROMÂNĂ

biztosító és viszontbiztosító R.-T.

Foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. Alap, tartalék és fedezeti alapok **600 millió frank.**

Kartellen kívül.

Amatőr-fényképezők!

Kérjék képes árjegyzékemet fényképezőgépekről és hozzávalókról. Eredeti gyári árak. Szétküldés egész Románia területén.

POLITZER fotoáruház, Careii-Mari.

Alapított 1896 évben.

Friss tea-vaj Hirsch Ignácnál.